

Dzieci zdolne

Obrazy darmowe Google

O dzieciach zdolnych. Trochę dla przeciwwagi i poświęcenia im należytej uwagi, tak by mogły rozwiać się na miarę swojego potencjału, harmonijnie z poczuciem naszego wsparcia. Spotykamy bowiem sporo dzieci uzdolnionych i społecznie krzywdzące na ich temat przekonania: „zdolny zawsze sobie poradzi”, „stać go na więcej” czy „zdolny, ale leń”...

Z bardzo obszernej literatury na temat dzieci zdolnych kilka istotnych faktów, o których warto pamiętać:

1- Od najmłodszych lat możemy obserwować między dziećmi wyraźne różnice indywidualne dotyczące myślenia, wykonywania różnych czynności, emocjonalnego reagowania czy podejmowania kontaktów społecznych. Każde dziecko rozwija się w swoim indywidualnym tempie. Opisuje się je w psychologii i pedagogice jako zdolności, uzdolnienia, talenty czy kompetencje. Dotychczasowe badania dzieci zdolnych wskazują, że potencjalne zdolności oraz talenty mogą być uwarunkowane genetycznie, ale do ich wyzwolenia konieczne są odpowiednie oddziaływania ze strony najbliższego środowiska wychowawczego.

2- Psychologia rozwojowa wyróżnia:

- zdolności ogólne określane jako inteligencja (sprawność umysłowa),
- zdolności kierunkowe zwane specjalnymi lub uzdolnieniami z ich najwyższym stopniem rozwoju - talentem,
- zdolności twórcze, oznaczające oryginalne podejmowanie i rozwiązywanie zadań oraz problemów.

3- Zakłada się, że wybitne zdolności rozwijają się poprzez interakcję kilku elementów:

- ponadprzeciętnych zdolności ogólnych, w nich spostrzegawczości, uwagi, myślenia, pamięci i wyobraźni,
- kierunkowych: artystycznych, przedmiotowych, interpersonalnych,
- twórczości zaznaczonej poprzez płynność, giętkość, wrażliwość na szczegóły, oryginalność, otwartość na nowe doświadczenia, ciekawość, niezależność, odwagę i ryzyko w myśleniu oraz działaniu,
- motywacji: zaangażowania w pracę, wytrzymania, pasji, pracowitości, pewności siebie, wiary w swoje zdolności i w wykonywaną pracę.

Szacuje się, że w kraju w całej populacji dzieci mamy ok. 3% wybitnie uzdolnionych.

Jedna zdolność szczególnie je wyróżnia. To ciekawość świata od najmłodszych lat!

Dzieci ciekawe otoczenia i świata najintensywniej absorbują nas poznawczo do ok. 10 r. ż., rozwijają zaś szczególnie efektywnie swoje zdolności do ok. 13 roku życia. Nie tylko jednak w tym okresie możemy/ powinniśmy wspierać ich rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny. Obserwujemy, że w wieku szkolnym rozkwitają ich zdolności w sferze intelektualnej i fizycznej. Na bazie pojawiającej się zdolności wnioskowania, bardzo dobrej pamięci, wysokiej sprawności językowej, oryginalności zadawanych pytań czy umiejętności dostrzegania i rozwiązywania problemów, zaczynają być widoczne zdolności matematyczne i artystyczne (muzyczne i plastyczne), nieco później motoryczne i literackie. Często jednak już na początku kariery szkolnej dzieci zdolne ujawniają również deficyty emocjonalne i społeczne.

4- Nie zawsze rozwój poznawczy idzie w parze z odpornością psychiczną i kompetencjami społecznymi, co jest główną przyczyną spadku u dzieci zainteresowania nauką. Psychologowie po diagnozie mówią/ piszą wówczas w opiniach o nieharmonijnym bądź dysharmonijnym rozwoju, a nawet braku motywacji do osiągnięć.

Należy uznać, że w życiu dorosłym duże sukcesy osiągają również ludzie przeciętnie i mniej zdolni w sferze poznawczej. Największe - odporni psychicznie, radzący sobie z trudnymi sytuacjami i porażką. Coraz częściej w ogólnym rozwoju dziecka dostrzega się więc znaczenie inteligencji emocjonalnej oraz społecznej.

Badania wykazują, że w grupie uczniów źle uczących się w szkole jest ok. 64% dzieci charakteryzujących się wysoką inteligencją i szerokimi zainteresowaniami. Jednak brak sukcesów w szkole, wysoki poziom wrażliwości oraz presja niespełnionych oczekiwań najbliższego otoczenia wychowawczego skłania je często do szukania bezwarunkowej akceptacji w grupach nieformalnych. W postępowaniu wychowawczym bardzo ważne wydaje się uczenie dziecka pracy nad swoimi emocjami oraz radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Ma ono wysokie wymagania wobec siebie i niejednokrotnie lęk przed porażką i krytyką. Warto wskazywać mu, że porażki zdarzają się wszystkim, niejednokrotnie uczą lepszych rozwiązań, a przegrana nie przekreśla wartości człowieka.

5- Pamiętajmy, że rodzina i szkoła niemal równolegle spełniają największą rolę w zakresie pobudzania, ujawniania i rozwijania zdolności dzieci.

W przypadku pojawiających się wątpliwości w zakresie poznawczego, emocjonalnego oraz społecznego prowadzenia dziecka **każdy rodzic i nauczyciel może skorzystać ze wsparcia rejonowej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej Nr 1, gdzie:**

–można zawsze zdiagnozować dziecko i uzyskać opinię, a w przypadku dziecka zdolnego odpowiednio w sprawie wcześniejszego podjęcia obowiązku szkolnego, indywidualnego toku nauki, programu nauczania bądź promocji śródrocznej,

–zapisać na zajęcia/ treningi wzmacniające/ stymulujące słabsze strony dziecka, tak by jego rozwój był wszechstronny i przede wszystkim harmonijny,

-porady dla rodziców i nauczycieli.

**Warto również pamiętać, że każdy człowiek ma szereg zdolności,
które czasem odkrywa w sobie dopiero w wieku dojrzałym.**

Obrazy darmowe Google

Źródła – szkolenia nt: „Trening twórczego myślenia”, „Dziecko zdolne słabo uczące się”.

Psycholog Bożena Ramutkowska-Celej